

Lausunto

3.5.2023

VN/6136/2023
VN/6136/2023-VNK-35

Oikeusministeriö

Viite: Oikeusministeriön 8.3.2023 päivätty lausuntopyyntö;
Selvitys naisten urakehityksen haasteista listayhtiöiden hallitus- ja johtoryhmätehtävissä ja sukupuolten tasa-arvoisesta edustuksesta pörssiyhtiöiden hallituksissa annetun direktiivin täytäntöönpano

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston lausunto; Selvitys naisten urakehityksen haasteista listayhtiöiden hallitus- ja johtoryhmätehtävissä ja sukupuolten tasa-arvoisesta edustuksesta pörssiyhtiöiden hallituksissa annetun direktiivin täytäntöönpano

Omistajaohjauksen näkökulma yleisemmin pohjaa omistajapoliittisen periaatepäätöksen linjauksille ja omistajuudelle annettuihin tavoitteisiin.

Osallistuimme myös työryhmän toimintaan tiiviisti, niinpä haluamme vain nostaa muutamia näkökulmia esille.

Noteeraamme, että viime vuosina naisten osuuden kasvu yhtiöiden johtolimien jäsenyyksistä on pysähtynyt ja kansainvälisessä vertailussa Suomi asettuu Euroopan keskitasolle. Toimialan itsesääntelyllä on päästy kohtuulliseen tilanteeseen. Katsomme, että direktiivin tavoitteiden saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on tarkoituksenmukaista, mutta lisäsääntelyyn yrityksille on lähtökohtaisesti suhtauduttava kriittisesti.

Tutkimusten perusteella voidaan todeta, että diversiteetin lisääminen yhtiön johtolimissä lisää osaltaan yhtiöiden arvonluontikykyä. Tutkimukset ja suomalaisen yhteiskunnan erityispiirteet (koulutus ja naisten määrä työelämässä) huomioiden on pidettävä todennäköisenä sitä, että suomalaiset pörssiyhtiöt löytävät riittävästi osaavia naisia johtotehtäviin ilman, että kandidaattien laadusta joudutaan tinkimään.

Arvonluontinäkökulmasta voidaan todeta myös, että erityisesti kansainväliset sijoittajat kiinnittävät yhä enemmän huomiota yhtiöiden ESG-suoriutumiseen tehdessään sijoituspäätöksiänsä. Yhtiön hallinnon osalta tullaan jatkossa todennäköisesti kiinnittämään aiempaa enemmän huomiota tasa-arvon ja diversiteetin toteutumiseen yhtiöiden johtolimissä. Tästä näkökulmasta ei ole toivottua, jos Suomi jää jälkeen eurooppalaisista verrokeistaan.

Katsomme myös, että itse listayhtiöiden riittävän laaja osallistaminen tähän lausuttavana olevaan hankkeeseen on tärkeä varmistaa.

Hallitusvalinnat ja niiden valmistelu on yhtiön suurille ja pitkäjänteisille omistajille kuuluva

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1602 2165
+358 9 1602 2165

kirjaamo.vnk@gov.fi

keskeinen asia. Osakkeenomistajien nimitystoimikuntien osalta direktiivin täytäntöönpanon suunnittelussa tulisi ottaa huomioon osakkeenomistajien nimitystoimikuntien toimintaperiaatteet ja se, mitä Corporate Governance – ohjeistuksessa nimitystoimikuntakäytännöstä säädetään.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan tehtävänä on varmistaa, että hallituksen kokoonpanossa on edustettuna riittävä osaamisen ja asiantuntemuksen taso ottaen huomioon yhtiön tarpeet. Nimitystoimikunnan tulee noudattaa tehtäviään suorittaessaan tarkoin kaikkia lakisääteisiä ja itsesääätelyä asetettuja vaatimuksia, mukaan lukien Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) ja pörssin sääntöjä.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan toimintaa säätelee yhtiökokouksen vahvistama työjärjestys. Siinä yleensä määritellään hallituksen jäsenten pätevyys- ja asiantuntemusvaatimukset sekä edellytetään yhtiön hallituksen monimuotoisuusperiaatteiden huomioiminen. Tavanomaisista on, että nimitystoimikunnan edellytetään tekevän päätöksensä yksimielisesti. Mikäli yksimielisyyttä ei saavuteta, niin toimikunta ei anna esitystä yhtiökokoukselle.

Tyypillisesti nimitystoimikunnan jäsenet sekä heidän edustamansa osakkeenomistajat sitoutuvat pitämään kaikki Nimitystoimikunnan käsittelemät asiat salassa, vain Nimitystoimikunnan lopulliset ehdotukset, jotka yhtiö on velvollinen julkistamaan. Näin ollen näemme ehdotetut julkisuusperiaatteet osin ongelmallisina.

Jatkossa tulisi keskittyä erityisesti toimenpiteisiin, joilla aktiivisesti edistetään naisten etenemistä yrityksissä urapolulla keskijohtoon ja ylimpään johtoon ja jaetaan tietoa parhaista käytännöistä. Johtavissa suurissa pohjoismaissa yrityksissä on tehty johtamisohjelmia naisten osuuden kasvattamiseksi ja ohjelmista on hyviä kokemuksia. Työ on pitkäjänteistä, vaatii sitoutumista ja lähtee yrityksistä sisältä päin.

Osastopäällikkö

Kimmo Viertola

Finanssineuvos

Maija Strandberg

Jakelu

OM Oikeusministeriö